

PÔDOHOSPODÁRSKA

83. ROČNÍK
ZÁŘÍ 2020

新・新・新

editorial

Michal Petřík
editor

Zemědělské a lesnické obory jsou v mnoha ohledech výjimečné a nabízí možnosti, které jinde nenajdete. Jako žáci zemědělských škol totiž budete zažívat i něco jiného než jen školní lavici. Zažijete lesy, pole, louky. Místa, která mají pozitivní vliv na lidské zdraví a mysl. Místa, o kterých ostatní sní, když jsou v práci. Prostředí, ve kterém jste se rozhodli strávit svoji budoucnost, je to nejlepší možné. Neustálý kontakt s přírodou je však jen jedním z benefitů zemědělství. Tím hlavním samozřejmě dále zůstává ten nádherný pocit v okamžiku, kdy si uvědomíte přínos své práce. Vaší každodenní odměnou totiž vždy bude pohled na konkrétní produkty a výsledky vašeho snažení a především pohled na krajinu, o kterou, ať už přímo či nepřímo, budete pečovat.

Krajinu, půdu a vodu jsme nezdědili, ale půjčujeme si je od budoucích generací. Chcete-li se tedy s pomocí nejmodernější techniky podílet na zodpovědném nakládání s naší přírodou, zemědělství je pro vás ideální příležitostí.

Přejeme vám úspěšný školní rok 2020/21. Jsme si jisti, že vám vaše střední škola bude neustále dokazovat, že volba zemědělského oboru pro vaši budoucnost, byla tím nejlepším rozhodnutím, jaké jste kdy udělali.

září 2020 **+obsah**

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy úspěšných farmářů. V červnovém čísle jsme se podíváme na ekofarmu roku, kde nám ukáží, jak hospodařit ekologicky a nejlépe ze všech.

12

ANGLIČTINA

I když je stále komplikované dostat se za hranice, tak umět cizí jazyk se bude hodit vždy :) Naučte se nová slovíčka na téma hospodářských zvířat.

14

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát do krásně rozkvetlých zahrad v Radvanicích.

01/83

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75
120 00, Praha 2

editor

petrik.michal@uzei.cz

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronititútem Nitra,
Akademická 4,
949 01 Nitra

e-mail

zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

design

Ginger & Fred

22

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den tohoto léta.

24

AKTIVITY ŠKOL

V těchto měsících vás pravidelně seznamuje s tím, jak školy zvládají aktuální situaci. V tomto čísle se podíváme například zemědělku do Březnice.

28

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

(03)

NEXUS

MLADÝ FARMÁŘ

Mladým farmářem na dvě vyučovací hodiny jednou týdně? Tak to je jeden z kroužků určených žákům základních škol, které nabízí zdarma Střední zemědělská škola v Benešově. Na co se mohou zájemci z řad žáků 2. stupně těšit? Tak například na exkurzi do zemědělského podniku, seznámení se s technikou určenou k pěstování, ošetřování či sklizni plodin, dozví se také o chovu hospodářských zvířat nebo včelařství. Kromě tohoto kroužku je v nabídce ještě biologický a chovatelský kroužek. Více o projektu se dozvíte na webu školy. <http://www.zemsbn.cz/krouzky>

V LESE SE TO BUDE OPĚT MRAVENČIT LIDMI

Blíží se druhý ročník akce, které se minulý podzim zúčastnilo 32 tisíc lidí! Den za obnovu lesa, největší celostátní akce na podporu obnovy české a moravské krajiny, pořádají v sobotu 17. října od 10 do 16 hodin za každého počasí ve všech krajích opět Lesy České republiky. Všichni účastníci Dne za obnovu lesa mohou i letos zasadit pod odborným vedením „svůj“ les, byť by to znamenalo jedinou sazenici, ale taky dostanou příležitost stloukat oplocenky, které ochrání nové stromky před zvěří, uklízet klest nebo si vyzkoušet, jak se stromy zbavují larev kůrovce. Mnozí spolu s lesníky vyvěsí přístřešky pro sovy a jiné noční dravce, kteří přirozeně pomáhají likvidovat přemnožené hraboše. Uvidí také ukázky lesní techniky i práce v lese či se setkají se s lesními pedagogy. Více o akci najdete na webu <https://www.sazimelesynovegenerace.cz/>.

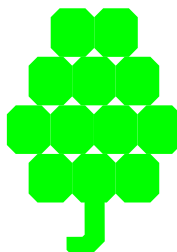
VÍTE, ŽE...

planetu dokážeme zachránit? Myslí si to alespoň světoznámý britský přírodovědec a filmař Sir David Attenborough. „Opravdu věřím, že společně můžeme vytvořit lepší budoucnost. Já už ji nejspíš nezažiji, ale když se teď, v téhle kritické době, rozhodneme správně, můžeme zachránit ekosystémy a tu úžasnou biodiverzitu naší planety a všechny její obyvatele. Na každém z nás záleží, co bude dál,“ prohlásil David Attenborough. Odkaz na celý jeho projev pro televizi BBC najdete na našem Instagramu.

COOLTURA

Půda je základem života, kvalitní a zdravou půdu nutně potřebujeme. Kromě produkce potravin má půda nezastupitelný význam v krajině, kde jímá a čistí vodu, rozkládá organické látky i nebezpečné chemikálie a spoluvytváří zdravé životní prostředí. Ještě do konce měsíce září můžete stihnout výstavu, která vám umožní nahlédnout do fascinujícího světa v půdě a pochopit význam půdy pro život na Zemi. Výstavu, kterou připravil Biologický ústav Akademie věd ČR lze navštívit v Domě přírody Moravského krasu ve Skalném mlýně u Blanska. Pokud to máte z ruky, tak stačí pár kliknutí, neboť výstavu lze zhlédnout i elektronicky zde: www.bc.cas.cz/clanky/clanek-detail/5470-bez-pudy-to-nepujde/

Další výstava, na kterou vás zveme je fotografická. Soutěž Czech Nature Photo každoročně představuje nejlepší snímky přírody fotografů z České republiky a Slovenska. Venkovní výstava vybraných soutěžních fotografií z letošního ročníku soutěže je od pondělí 21. září k vidění v horním areálu ekocentra Prales, který provozují Lesy hl. m. Prahy ve Kbelích. Výstavu najdete na plotě, který ohraničuje zahradu kolem budovy Dřevák. Prohlédnout si můžete i několik fotografií oceněných v různých kategoriích, například snímek Rojení světlušek, který získal třetí místo v kategorii "Nejlepší fotografie české přírody" podporované právě Lesy hl. m. Prahy. Výstava bude na plotě Dřeváku k vidění do konce října. Areál je volně přístupný.

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Zajímavé www stránky je rubrika, ve které se každý měsíc dozvíte o tom nejzajímavějším ze světa internetu, samozřejmě z pohledu nás zemědělců. Online svět byl primárně stvořen ke sdílení informací, které měly posunout lidské vědění a potažmo celé lidstvo kupředu. V současnosti je ale zahlcen takovým množstvím nesmyslů, že jeho účinek na inteligenci může být přesně opačný. Nicméně není potřeba házet flintu do žita, za prvé by na ni za pár týdnů najel kombajn a zcela jistě by došlo k poškození žací lišty, a za druhé, kdo hledá, najde na internetu i přínosnou a zajímavou jehlu v kupce sena.

Rubriku zajímaWéWéWé tentokrát nemůžeme začít jinde než na novém portálu středního zemědělského vzdělávání. Baví vás pobyt v přírodě? Máte kladný vztah ke zvířatům? Zajímáte se o životní prostředí? Láká vás moderní technika nadupaná nejnovějšími technologiemi? A nestudujete ještě zemědělský, lesnický ani zahradnický obor na některé ze středních škol v Česku? Tak to je nejvyšší čas si podat přihlášku. S výběrem školy vám pomůže kompletní přehled oborů, který si můžete filtrovat dle mnoha parametrů. Web zemedelskaskola.cz je samozřejmě i domovem našeho časopisu, takže v něm najdete všechna aktuální vydání i informace o možnostech zapojení se do jeho tvorby.

NEVZHLEDNÁ BETONOVÁ NÁDRŽ SE PROMĚNILA V ŽIVÉ JEZÍRKO. OBEC ČILÁ DÍKY GRANTU OŽILA

TEXT EKOLIST | FOTO ARCHIV

Před dvěma lety v Čilé na Křivoklátsku dobrovolníci získali grant Zelené oázy na přebudování staré požární nádrže. Od té doby se malá vesnička proměnila k nepoznání, místním se postupně podařilo přebudovat celou náves a zapojit do komunitního života starousedlíky i okolní chataře.

Obec leží uprostřed druhově pestrého Křivoklátska a prvohorní moře dalo vzniknout přírodní scénérii nedalekých Skryjských jezírek. Obec Čilá se ale dlouhodobě potýkala se suchem a klesající hladinou podzemních vod. Tak se zrodil nápad

*PŘÍBĚH

na obnovení původního rybníčku v centru obce.

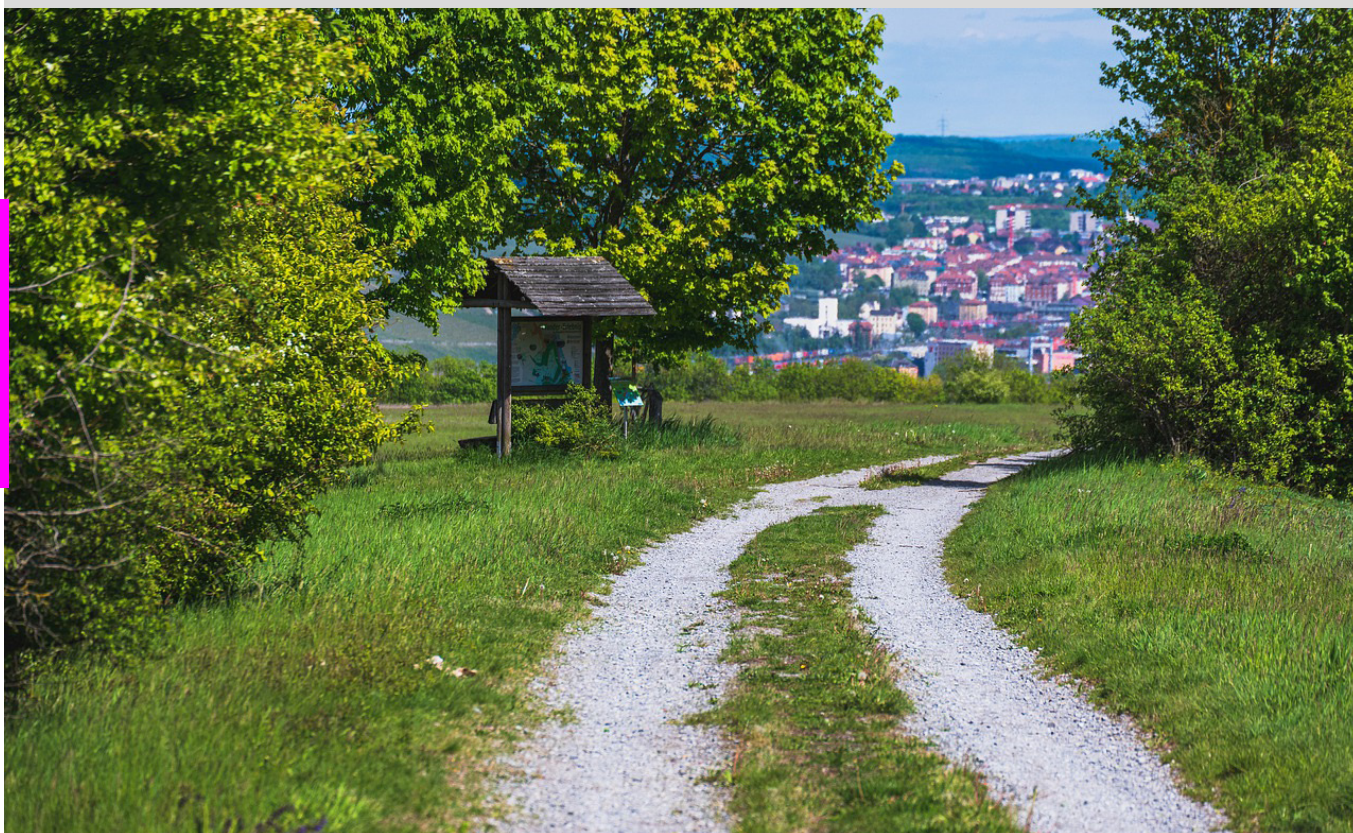
Ten dříve představoval domov pro celou řadu živočichů, zadržoval cennou vodu a dotvářel celkový ráz čilské návsi. Necitlivý stavební zásah v 70. letech ale znamenal proměnu rybníku v nevzhlednou betonovou nádrž a postupný zánik jeho přirozených funkcí. Místní se rozhodli cenný vodní biotop obnovit a vybudovat z něj oázu, která by zároveň plnila vzdělávací, rekreační i estetickou funkci.

„Dnes tvoří naše zelená oáza skutečně živé srdce Čilé. Zrovna teď řeším, kdy zorganizujeme další sousedskou slavnost. Lidé v Čilé i náhodní kolemjdoucí si nově vzniklý veřejný prostor úžasně užívají,“ líčí starostka Eva Chmelová.

O grant Zelené oázy se dá požádat i letos. Do 31. října mají obce, školy, neziskovky, další organizace či jednotlivci možnost získat 140 000 korun na proměnu svého okolí v zelené oázy. Grantový program Zelené oázy, který vyhlašuje Nadace Partnerství a společnost MOL, rozděluje letos příspěvky ve výši 1,4 milionu korun.

Cílem výzvy je podpora výsadby stromů, obnovy a zřizování zelených prvků a lepšího hospodaření s vodou ve městech a obcích i jejich blízkosti.

Podporu mohou získat projekty zaměřené na tvorbu a úpravu veřejných prostranství se zastoupením zeleně, přírodních, komunitních

či školních zahrad, nebo také přírodně hodnotných lokalit jako jsou remízky, meze nebo květnaté louky. Jedním z cílů výzvy je také zmírnění dopadu vln veder ve městech.

Komise Nadace Partnerství vítá také projekty, které si kladou za cíl zlepšit hospodaření s vodou v obci, jako je čištění vodních děl, sběr a využití dešťovky nebo na přírodní úpravy potoků či studánek.

„Zelené oázy si našly své místo v České republice. Od roku 2015 jsme podpořili celou stovku projektů, mezi které bylo rozděleno přes sedm milionů korun. Jsme ale hrdí i na kvalitu projektů,

které přicházejí ze všech krajů a nabízí stále vyšší úroveň a kreativitu zpracování,“ uvádí Richard Austen, generální ředitel společnosti MOL ČR.

Žadatelé grantového programu Zelené oázy mohou získat finance například na nákup sazenic, potřebného materiálu jako nářadí, kůly nebo pletivo nebo odborné. Vítězné projekty budou znám v únoru příštího roku. Podpoření žadatelé mohou své záměry uvést k životu napřesrok od března do listopadu.

PLANTS LIFE AND OURS

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

ROSTLINY A MY

AJ: A plant is a living organism. It is made up of different parts, each of which has a particular purpose, or specialized function. If one part of the plant is not functioning properly the whole plant will suffer.

Plant life depends upon food, air and water. It has the same needs for them that we have. Our whole body is mainly an equipment for securing these things and using them. Our bodies are chiefly composed of bone and muscle, of blood and the digestive organs, and the principal work of all these parts is to secure food and use it. Similarly, a plant is composed of roots, stems, and leaves and the principal work of these parts is also to secure food and use it. However, there is one relationship in which plants are different from animals, and that is light. Animals can live in the dark, but green plants cannot. Green plants must have light.

The basic parts of a plant are the root system which is below the ground, and the shoot system above. The root of a plant has two main functions. It absorbs water and minerals from the soil through the root hairs, which are single cells near the tip of each root. The other main function of the root is to hold, or anchor, the plant firmly in position in the soil.

The amount of water which enters the roots of a plant is surprising. On a warm day more than a litre enters the roots of a sunflower of medium size. Just imagine

the amount of water which enters the roots of a forest. This is why forests are often considered as water reservoirs of the countryside.

Plants such as clover and lucerne, known as legumes, have special bacteria which live on the roots. These simple forms of life take nitrogen out of the air which is in the soil. Such leguminous plants are usually ploughed under the soil. By doing so the soil is made more fertile.

The shoot system above the ground consists of the stem, the leaves, flowers and fruit. One of the functions of the stem is to support the plant. Another important function is to enable water and minerals to pass up from the roots to the leaves and flowers. The leaves grow out of the side of the stem and their main job is to make food for the plant by the process known as photosynthesis. For this process sunlight is necessary. Water from the soil and carbon dioxide from the air are converted into sugars and other carbohydrates. During the process oxygen is formed and released into the air.

All substances are either organic or inorganic. Organic substances are of the bodies of living things or have been derived from them. All other substances are inorganic. A shell is organic, for instance, as it was once a part of a living thing. Clay or sand are inorganic, but dark soil owes its darkness to the organic substances which resulted from the decay of plants mingled with clay or sand.

CZ: Rostlina je živý organismus. Skládá se z různých částí a každá má určitý úkol nebo funkci. Jestliže jediná část řádně nefunguje, trpí celá rostlina.

Život rostliny je závislý na výživě, vzduchu a vodě. Má stejné potřeby, jaké máme my. Naše tělo je zařízením pro obstarávání těchto věcí a jejich užívání. Jsme převážně složeni z kostí a svalů, krve a zažívacích orgánů. Hlavním úkolem všech složek je zajišťovat výživu a využívat ji. Rostliny jsou na tom podobně. Skládají se z kořenů, stonků a listů a hlavní činností těchto součástí je rovněž získávání výživy a její zpracování. Nicméně existuje věc, která rostliny odlišuje od živočichů, a tou je světlo. Zvířata mohou žít v temnu, zelené rostliny nikoli. Musejí mít světlo.

Hlavní části rostliny jsou kořenový systém, který je pod povrchem, a systém výhonků nad ním. Kořen rostliny má dvě hlavní funkce. Absorbuje vodu a minerály z půdy prostřednictvím kořenových vláken poblíž špičky každého kořene, kde se za tímto účelem nacházejí specializované buňky. Další důležitou funkcí kořene je držet (kotvit) rostlinu pevně v půdě.

Množství vody, která vstupuje do kořenů rostliny, je překvapivé. V teplém dni vstoupí do kořenů slunečnice

střední velikosti více

než litr. Představte si množství vody, která vstoupí do kořenů lesa! Proto se často považují za vodní zásobárny krajiny.

Rostliny, jako jsou jetel a vojtěška (známé jako leguminózy), hostí zvláštní bakterie, jež žijí na kořenech. Tyto jednoduché formy života přijímají dusík ze vzduchu, který je v půdě. Leguminózní rostliny se obvykle zaorávají, čímž se půda činí úrodnější.

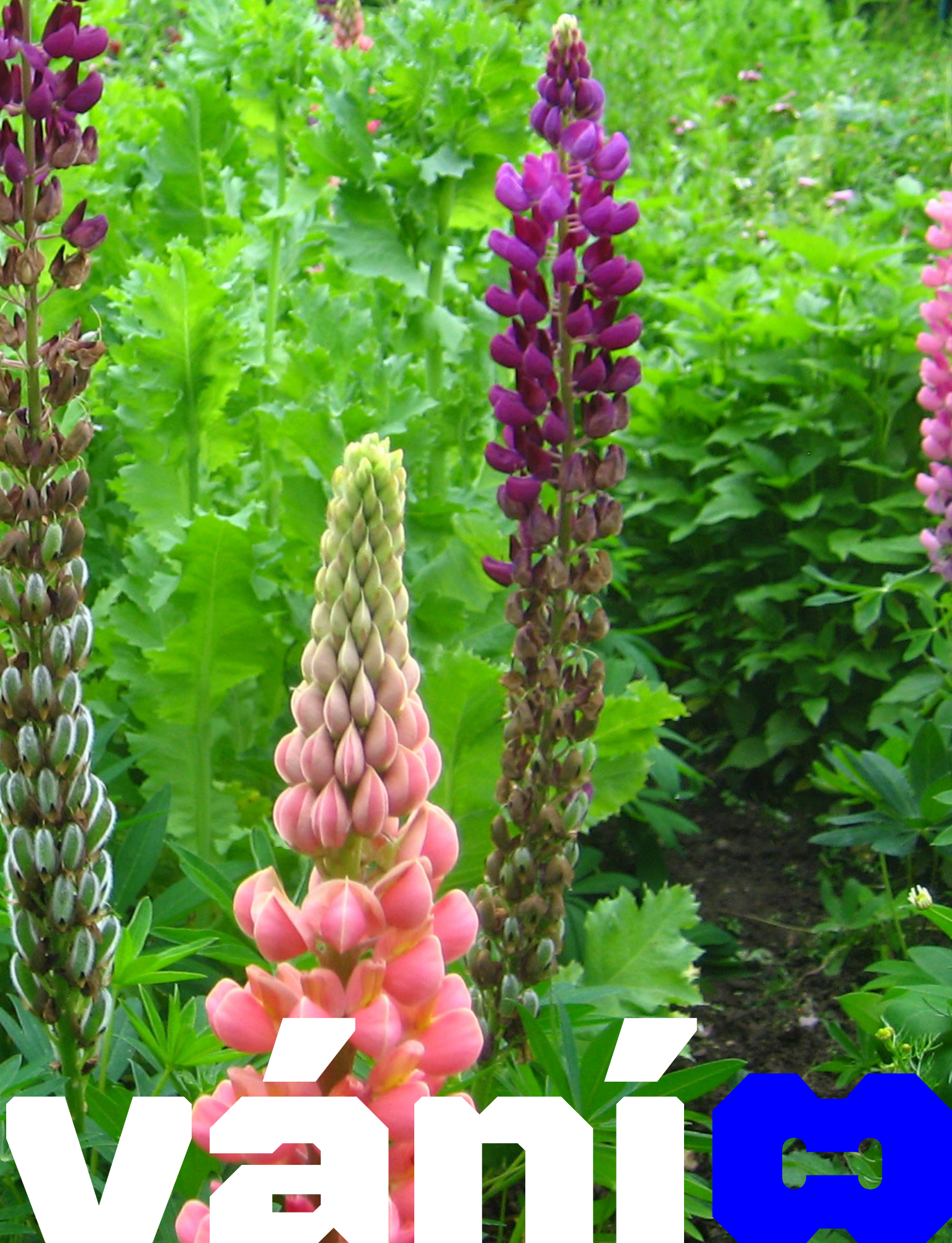
Systém výhonků nad povrchem se skládá ze stonku, listů, květů a plodů. Jedna z funkcí stonku je nosná. Další důležitá funkce je transportní. Stonek umožňuje vodě a minerálům, aby pronikaly nahoru z kořenů do listů a květů. Listy vyrůstají po straně stonků a jejich hlavním úkolem je vyrábět potravu pro rostlinu pomocí procesu zvaného fotosyntéza. Pro tento proces je potřeba slunečního světla. Voda z půdy a kyslík uhlíčitý ze vzduchu se přeměňují v sacharidy a další látky. Během tohoto procesu se tvoří kyslík a uvolňuje se do vzduchu.

Všechny látky jsou buď organické nebo anorganické. Organické látky pocházejí z těl živých věcí, případně z nich byly odvozeny. Všechny ostatní látky jsou anorganické. Skořápka je například organická, protože byla kdysi součástí živočicha. Jíl nebo písek jsou anorganické, ale tmavá půda vděčí za svou tmavost organickým látkám, které jsou výsledkem rozkladu rostlin smíchaných s jílem nebo pískem.

UKÁZKOVÁ PŘÍRODNÍ ZAHRADA

TEXT | FOTO HANA HONSOVÁ, ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE, ARCHIV

cesto

van'ia

V

rámci jedenáctého ročníku Víkendu otevřených zahrad uspořádaném v červnu se také otevřela bylinková a květinová zahrada Ky.By v Chlumanech nedaleko jihočeského Vlachova Březí. Zahrada získala v roce 2011 prestižní certifikát „Přírodní zahrada“.

Smaltová plaketa „Přírodní zahrada“ není jen ozdobou zahradní branky, ale také poděkováním majitelům zahrady, kteří spolupracují s přírodou, a vyznamenáním. Propůjčuje se jen tehdy, jsou-li splněna stanovená kritéria.

PROJEKT „PŘÍRODNÍ ZAHRADY“

V rámci projektu Přírodní zahrady bez hranic vzniká od roku 2009 v České republice síť přírodních zahrad po vzoru rakouského projektu Natur im Garten. Do konce roku 2011 bylo v regionech Jižní Čechy, Vysočina a Jižní Morava uděleno

celkem 85 plaket, z toho dvacet ukázkových.

Akci „Přírodní zahrada“ uvedl do života zemský hejtman Mgr. Wolfgang Sobotka a je iniciativou rakouské spolkové země Dolní Rakousy v kooperaci s organizací "Die Umweltberatung" a četnými partnery. "Přírodní zahrada" se během několika málo let stala jedním z nejúspěšnějších a nejoblíbenějších ekologických akcí ve spolkové zemi Dolní Rakousy.

FILOSOFIE PŘÍRODNÍ ZAHRADY

Přírodní zahrady představují zvláště hodnotný životní prostor, jsou pestré a zároveň poskytují odpočinek, zdravou úrodu a spoustu zážitků. Stávají se oázami pro rostliny, živočichy i člověka. V přírodních zahradách se všichni cítí dobře, protože se tu pracuje v souladu s přírodou.

Každá přírodní zahrada musí splňovat tři hlavní kritéria. Pěstitelé se musejí obejít 1. bez rašeliny, 2. bez lehce rozpustných minerálních

hnojiv a 3. bez pesticidů. K tomu přibývají ještě další požadavky, například druhová rozmanitost v přírodním trávníku, ovocná zahrada, využití dešťové vody nebo živý plot z planých druhů keřů.

V přírodní zahradě by neměly chybět stanoviště přizpůsobené kvetoucí rostliny, například trvalky, převážně v neplnokvětých formách představujících potravu pro hmyz. Původní keře a stromy by se měly zachovat jako strukturní prvky, zdroj čerstvých plodů a životní prostor pro mnoho druhů zvířat.

K přírodní zahradě patří pestré květinové louky a bylinné trávníky. Důležitou součástí jsou bylinkové záhony nebo spirály, jejichž rostliny najdou využití jako zdroj vůní nebo se uplatní v kuchyni, případně v domácí lékárně. Součástí přírodní zahrady jsou zeleninové záhony pro samozásobení zeleninou.

Zahradu mohou doplnit přírodně utvářené suché a mokřadní biotopy a ekologické niky, jako například hromada kamení nebo divoký kout. Hospodaření musí být šetrné vůči prospěšným

živočichům a mělo by probíhat v uzavřených koloběžích. Při vytváření cestiček i při budování plotů a zdí lze používat jen přírodní neošetřené materiály.

BYLINKY A KVĚTINY

Ky. By zahrada vznikla uprostřed vesnice Chlumany na jaře roku 2011 v bývalém sadu o rozloze zhruba dvou arů. V současnosti mohou návštěvníci obdivovat různobarevné trvalkové záhony osázené květinami i bylinkami. K vidění jsou i různé tematické záhony, například středomořské bylinky nebo babiččina směs.

Bylinková a květinová zahrada v Chlumanech nabízí od května do října sazenice nejrozličnějších bylinek a léčivek. Příchozí mohou vybírat z několika desítek druhů čerstvě řezaných bylinek a venkovských květin. V sezóně je v nabídce místní ovoce a zelenina.

BYLINKOVÁ SPIRÁLA

V přírodní zahradě se mohou příchozí

inspirovat různými netradičními kompozicemi. Zajímavý prvek v zahradě představuje bylinková spirála sestavená z jedlých a léčivých trvalek. Díky vyvýšené stavbě, přírodnímu stavebnímu materiálu a orientaci ke všem světovým stranám se podařilo na malé ploše vytvořit různá mikroklimata. Bylinková spirála s jezírkem ladí s celým komplexem zahrady.

Pro jednotlivé rostliny je potřeba vybrat správné místo. Mátě se daří u jezírka, zatímco ve spodní části prospívá šťovík, měsíček nebo lichořeřišnice. Ve střední hlinité části se daří petrželce, měsíčním jahodám, heřmánku, pažitce, meduňce i koriandru. V nejvyšší a nejsušší části se uplatní středomořské bylinky, například bazalka, oregano, tymián, levandule, majoránka a šalvěj.

ŽÍŽALY VYTVOŘÍ SUBSTRÁT

Na zahradě lze najít množství pozoruhodných věcí od starých pracovních nástrojů až po

moderní kompostér, ve kterém vytvářejí kompost žížaly. Takzvaný vermikompostér lze využít pro likvidaci bioodpadu. Během jednoho roku vznikne z vyžilé zeminy nebo jiného biologického materiálu velmi kvalitní substrát.

Ve vermikompostu se zužitkují organické zbytky z domácnosti, například slupky od ovoce a zeleniny, v malé míře zbytky jídla a exotické ovoce, kávová sedlina, bylinné čaje, tráva a listí ze zahrady, piliny nebo nebarvený papír.

Kompostér je potřeba umístit do prostoru se stabilní teplotou 10 až 25 °C. Nádoba by měla stát na pokud možno rovném povrchu. Důležitou roli hraje zastínění. Jednou týdně je potřeba do boxu dolít vodu. Každý měsíc by se měl vznikající kompost prohrábnout. Po dvou letech je potřeba žížaly vyndat a založit nový vermikompost.

ZEMĚDĚLSTVÍ = POTRAVINY

#POMOCZEMĚ

**ZAPOJ SE DO POMOCI
ZEMĚDĚLCŮM A LESNÍKŮM**

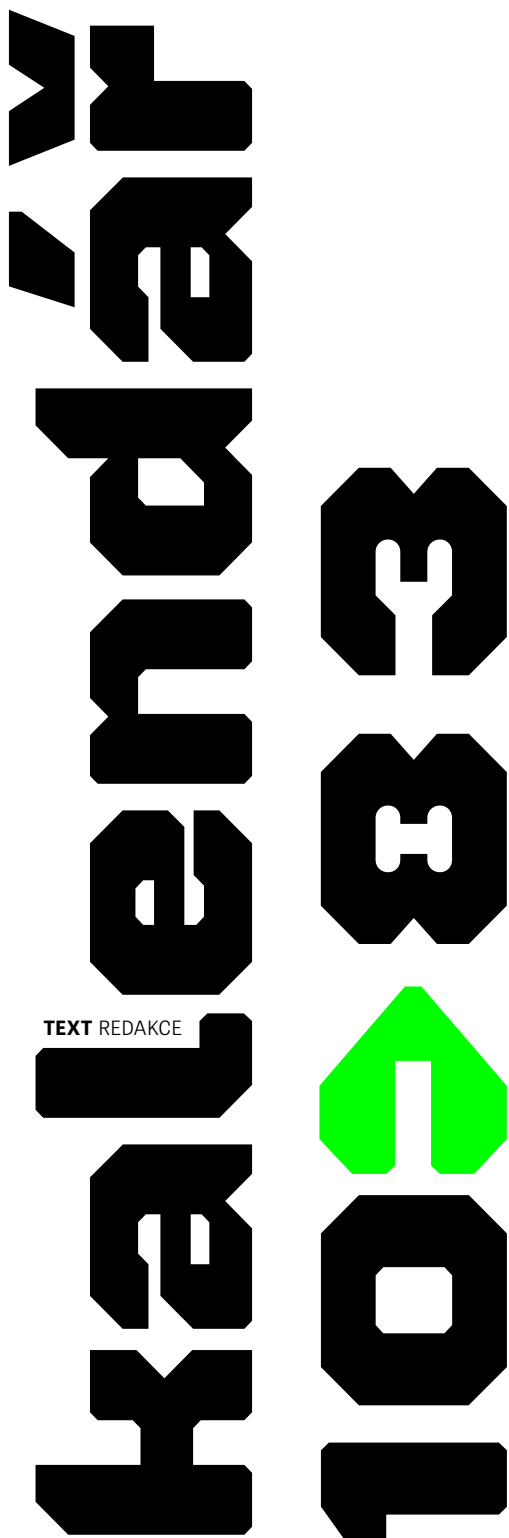

**KDE JE
POTŘEBA
POMOCI?**

**STÁLE AKTUALIZOVANÝ SEZNAM
NAJDETE NA
INSTAGRAM.COM/ZEMEDELKASKOLA**

DĚKUJEME ZA SDÍLENÍ

TEXT REDAKCE

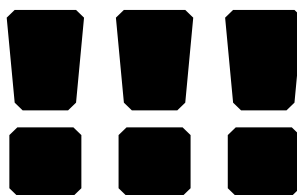
**DŮLEŽITÉ UPOOZOR-
NĚNÍ KE KALENDÁŘI
NA MĚSÍC ŘÍJEN**

Konání hromadných akcí
ve venkovních i vnitřních
prostorách je opět ome-
zeno. Prosím informujte
se o aktuální situaci.

Rádi zveřejníme tipy na
akce ve Vašem okolí.
Zasíljte nám je prstřed-
nictvím emailu či IG
zprávy s předstihem ales-
poň 14 dní.

Děkujeme.

Celá ČR

Příští číslo vychází 16.10.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR |
Ing. Petr Hienl, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav
pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha |
doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo
zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

aktivität

UČITEL JEZDECTVÍ OPĚT NA STUPÍNKÁCH VÍTĚZŮ

TEXT A FOTO ING. JITKA BERÁNKOVÁ, VOŠ A STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA BENEŠOV

Druhý rok po sobě se stala Borová u Českého Krumlova dějištěm mistrovství České republiky v jezdecké všestrannosti. Letos ve dnech 30. července až 2. srpna. Ve čtvrtek a v pátek byly na programu drezurní zkoušky, v sobotu proběhla terénní část a společenský večer, v neděli pak následovaly skokové zkoušky a společné dekorování všech kategorií.

Náš trenér jezdeckví **Pavel Březina** nastoupil do závodu s klisnou Cona Cia a svedl vyrovnaný a napínavý souboj s dalšími dvěma umístěnými jezdci. Před závěrečnou parkurovou částí byl Pavel jedním ze dvou účastníků, kteří dojeli kros čistě a 32,78 bodů mu dávalo reálnou šanci na obhajobu loňského mistrovského titulu. Nakonec vybojoval svým výkonem bronzovou medaili (díky dvou chybám) a to jen s odstupem devíti setin bodu za držitelem stříbrné medaile.

Pavlovi gratulujeme a těší nás, že se naši studenti mohou učit jezdeckví od nejlepších ve svém oboru.

NAŠI ŽÁCI NA PRÁZDNINOVÉ PRAXI

TEXT A FOTO ŽÁCI VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

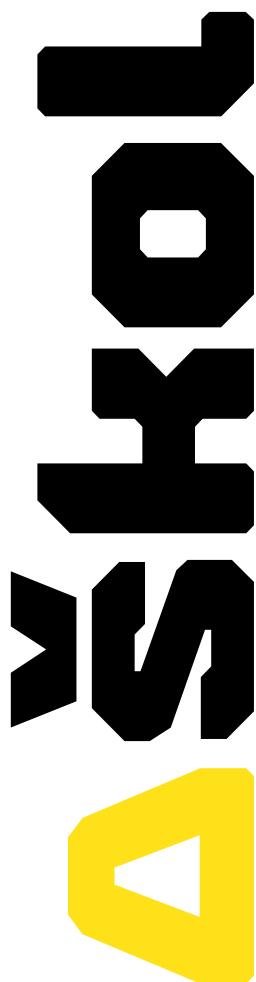
Jako každý rok, tak i o letošních prázdninách si žáci třetího ročníku oboru agropodnikání užívali dva týdny prázdninové praxe ve vybraném zemědělském podniku. Takhle někteří z nich svoji praxi zhodnotili.

ERIKA MARADOVÁ

Letošní prázdninovou praxi jsem strávila v ZD Bělčice. V tomto družstvu byli opravdu příjemní lidé, kteří mě brzy přijali do svého kolektivu. Vše mi ochotně vysvětlili a ukázali. Vyzkoušela jsem si spoustu činností, jako je například sklizeň obilí kombajnem, dojení krav a celková péče o telata od jejich narození. V kanceláři jsem nahlédla do programu, ve kterém je zapsán celkový stav zvířat, strojů, a také hnojiv a postřiků, které družstvo používá. Stroje mi následně i ukázali a u některých z nich mi umožnili si vyzkoušet. Celé dny jsem strávila s agronomem, který mi poskytl spoustu informací o své práci. Praxi jsem si moc užila, byla tu dřina i zábava a dohromady skvělý zážitek.

ŽANETA ŽAHOUROVÁ

Prázdninová praxe byla velmi naučná, ale nebyla to velká dřina. Naučila jsem se toho v celku dost. Hlavně mi bylo dost věcí ukázáno v praxi a vše detailně vysvětleno. Po dlouhé době jsem měla šanci sednout do traktoru a jezdit s vlekem do výkupu, kam jsem odvážela

Δ AKTIVITY ŠKOL

Δ AKTIVITY ŠKOL

obilí od kombajnu. Dokonce jsem měla příležitost si vyzkoušet sekání obilí kombajnem. Jediným mínusem bylo velké horko, protože pokud nejde v traktoru klimatizace, tak má den sto hodin. Takže pro mě byla prázdninová praxe super a doufám, že se k této práci zase brzy dostanu.

ADÉLA PODSKALSKÁ

Praxi jsem měla v podniku Nori Drahenice. Tento podnik má rakouské majitele, proto zde byli i dva pracovníci z Rakouska. Mluvili jsme spolu anglicky a díky tomu jsem si angličtinu dobře procvičila. Jezdila jsem v kombajnu, pracovala jsem na posklizňové lince a zdejší agronom mi ukázal a vysvětlil spoustu věcí. Do paměti se mi vryl zásadní poznatek, že do ječmene zásadně s dlouhými kalhotami.

VOJTA SIMANDL

Stejně jako minulý rok jsem v podniku Nori Drahenice absolutně spokojený. I když má práce na posklizňové lince nezní moc zajímavě, tak je, protože to není jenom o zame­tání a ohrnování obilí. Také je třeba měřit vlhkost obilí, odebírat vzorky, zejména u sladovnického ječmene. Ale i nakládání kamiónů je zábavná činnost. Jediná nepříjemná věc je zapichování teploměrů do ovsu a ječmene ve skladu. Možná to pro někoho není nic moc, ale pro mě je to naprosto úžasná práce. Celkově mi tato praxe a brigáda dává dost, protože agronom tohoto podniku mi podává mnoho cenných informací. A nejen on, ale i další zaměstnanci, kteří zde pracují.

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEDELKASKOLA](https://www.instagram.com/zemelelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**

STUDENTSKÝ PROJEKT: PŘÍRODNÍ A JEDLÁ ZAHRA

TEXT A FOTO ANNA KOTKOVÁ, KRISTÝNA NEDZOVÁ (4.E), STŘEDNÍ ZAHRADNICKÁ ŠKOLA RAJHRAD

Co si pod těmito pojmy představíte?

Ze začátku jsme také měli mylná očekávání. Naše představa byla upravenost, nakonec z toho vznikl přirozený chaos.

První pilíře byly položeny v zimě 2015 a to

zásluhou tehdejších studentů ekologie a našeho pana učitele Slaniny, který je od počátku vedoucím celého projektu. Již zmíněnými pilíři byly základy přírodní zahrady a vybudování skruže na dešťovku.

Od začátku to nebyla práce jen jednoho ročníku, ale navazovaly na ni další ročníky, z kterých se

AKTIVITY ŠKOL

sestavil ekotým. A tak jsme se dostali k zahradě i my.

Ted' to bylo na nás. Nejdříve jsme počítali jenom s údržbou a malými změnami. Pak přišla nabídka od Lipky v podobě grantu, které jsme se chytli. Díky tomu vznikl miniprojekt Jedlá zahrada.

Společně s ekotýmem jsme navrhli plán a začali budovat. Ekotým s některými ročníky ekologie a zahradnictví sestavil vyvýšené záhony a kužely na ovoce a zeleninu. Pořádily se nádrže na dešťovou vodu a vysely záhony rostlin pro hmyz.

Tyto a další prvky byly financovány již zmíněným grantem. Sepsalí je studenti a byl doplněn zhodnocením realizace miniprojektu z pohledu pana učitele Slaniny.

U nás to ovšem nekončí. Nejde nám o to udělat ukázkovou zahradu za rok. Princip je v předávání námi obohacené zahrady dalším ročníkům, aby do ní mohli zase vložit kousek sebe.

Zahradám vděčíme nejen za útočiště, ale i za suroviny (dary), které nám dávají. Zapojili jsme srdce i mysl a začali vyrábět přírodní produkty, mezi které můžeme zahrnout čajové směsi, bylinné soli do koupele a bylinné olejíčky.

Tímto chceme také inspirovat veřejnost ke vztahu k šetrnějšímu obhospodařování zahrad a třeba i balkonů.

Příroda nám dává tolik možností! Je jen na nás, jak je využijeme a jaký vztah si k ní vybudujeme.

Národní zemědělské muzeum otevřelo novou pobočku v Ostravě

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM OTEVŘELO V OSTRAVĚ NOVOU POBOČKU

TEXT | FOTO TZ NZM

Od pátku 18. září má veřejnost možnost navštívit novou pobočku Národního zemědělského muzea situovanou v oblasti Dolní Vítkovice. Muzeum vzniklo v místě dvou bývalých továrních hal a návštěvníci zde najdou expozice věnované potravinám a zemědělským strojům. Svůj provoz pobočka zahájí výstavou 50 let pivovaru Radegast v Nošovicích. Muzeum se zároveň připojí k akci Moravskoslezského kraje Vstupy zdarma, která trvá až do konce října.

Depozitárně-expoziční objekt Národního zemědělského muzea v Ostravě vrostl do dvou původních továrních hal v Dolních Vítkovicích. Zpátky halám

vdechnul život až projekt architekta Josefa Pleskota a inženýra Milana Šramla, kteří propojili obě haly velkorysou vestavbou a v proluce mezi halami nechali vztyčit třetí halu, která komplex budov pomyslně korunuje. Rekonstrukce hal a stavba muzea probíhaly od září 2018. „Jsme rádi, že prvním státním muzeem v Ostravě je právě pobočka Národního zemědělského muzea. Může se sice zdát, že Moravskoslezský kraj nemá se zemědělstvím mnoho společného, ale byl, a ostatně stále je, zemědělsky produktivním regionem. A pokud jde o železo a ocel, hrají ve vývoji lidské civilizace, tedy i zemědělství, důležitou roli. I proto bylo rozhodnuto, že nová pobočka Národního zemědělského muzea vznikne právě zde. Rezortní peníze spolu s evropskými pomohly

zachránit krásnou industriální památku určenou k demolici a muzeum pro ni zajistilo zajímavý a atraktivní obsah,“ říká ministr zemědělství Miroslav Toman.

Ostravská pobočka nabízí pro návštěvníkům studijní depozitáře zemědělské techniky, expozici Depozitář potravin a průběžně obměňovanou Galerii českých potravin. Muzeum do budoucna chystá také řadu doprovodných akcí či lektorské vzdělávací programy pro školy. „Věřím, že si naše muzeum najde své pravidelné návštěvníky, nejen ty z ostravského regionu. Doufám, že přilákáme také sousedy z Polska či návštěvníky z Čech a že se staneme součástí kulturního života v Dolních Vítkovicích, Ostravě i v Moravskoslezském kraji,“

říká generální ředitel Národního zemědělského muzea Zdeněk Novák.

DEPOZITÁŘ POTRAVIN

Potraviny ze všech stran a všemi smysly – to je Depozitář potravin. Při výstupu do třetí haly, která se tyčí více jak 13 metrů nad terénem, návštěvníci najdou třicetimetrový regál s 30 tématy, která se snaží představit potraviny z nejrůznějších úhlů pohledu. Co jeden metr, to jedno téma, které je zpracováno atraktivní grafickou formou.

Expozice přiblíží to nejdůležitější o potravinách, jejich základní typy, nastíní i aktuální otázky, které jsou s problematikou potravin spojeny. Instalace je doplněna o interaktivní exponáty, díky kterým lze potraviny vnímat doslova všemi smysly. Modulární systém umožňuje expozici doplňovat, aktualizovat a měnit.

ZEMĚDĚLSKÁ TECHNIKA

V atraktivním prostoru původních průmyslových hal budou vystaveny známé i méně známé zemědělské stroje představující průřez největší sbírkou zemědělské techniky v České republice. Rekonstruované průmyslové haly, které si zachovaly svůj původní ráz (železniční koleje a mostový jeřáb), slouží jako kulisy pro minimalistickou prezentaci reprezentativního vzorku sbírky zemědělských strojů Národního zemědělského

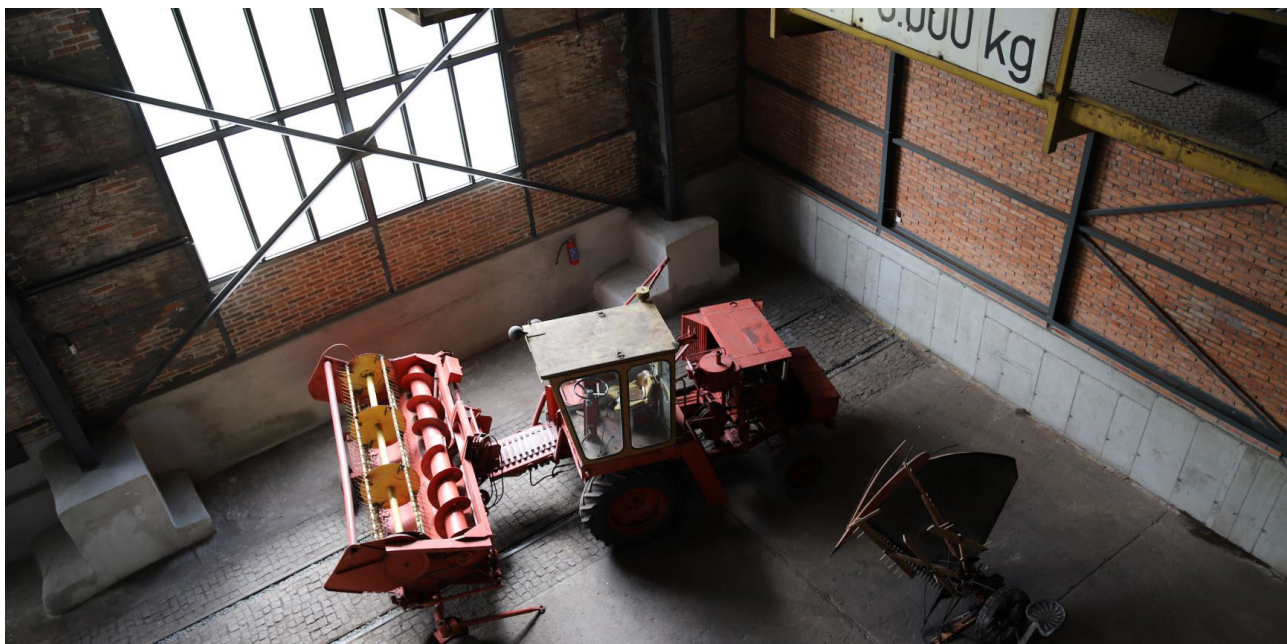
muzea.

Čekají zde více než čtyři desítky strojů různé proveniencí i různého stáří, známé české značky i stroje zahraniční. Z pohledu roku výroby lze obdivovat techniku z konce století páry nebo stroje, které sjely z výrobní linky před 50 lety. Zemědělská technika je rozdělena do tří základních tematických celků – traktory, stroje na zpracování píce a stroje na zpracování obilovin.

ZAHAJOVACÍ VÝSTAVA 50 LET PIVOVARU RADEGAST V NOŠOVICÍCH

3. prosince 2020 uplyne 50 let od zahájení provozu pivovaru Nošovice, který je spolu s mosteckým pivovarem (jenž byl uzavřen r. 1998) jediným podnikem svého druhu vybudovaným na území Československa v období socialismu. Po zrušení pivovaru v Karviné vyvstala otázka, jak budou těžce pracující zaměstnanci v průmyslu zásobováni pivem. Padlo rozhodnutí vybudovat nový pivovar v Nošovicích a není bez zajímavosti, že výstavba objektů pivovaru i sladovny byla realizována společností Vítkovické stavby, n. p. V nošovickém pivovaru byla uplatněna řada tehdy moderních a unikátních technologií. I ty si lze spolu s nejrůznějšími dobovými předměty prohlédnout na výstavě, časovou osu doplňuje tematická audiovizuální složka. Část výstavy je věnována

restauracím a pivnicím, problematice pivního skla, pivet (pivních etiket) a dalších propriet. Pomocí velkoplošných projekcí návštěvníci mohou nahlédnout do vybraných výrobních provozů od r. 1980 a seznámit se s osobnostmi tohoto pivovaru, připomenou si staré reklamy či tehdejší aktivity pivovaru. „Radegast byl od počátku průkopníkem moderního pivovarnictví, které však stálo na základech naší tradiční pivní kultury. Kořeny našeho pivovaru jsou úzce spjaty s místním regionem, proto o tuto zajímavou a svéráznou část naší země pečujeme a chceme zachovat její jedinečnost. Staráme se o krajinu a zvláště o vodní zdroje, podporujeme udržitelný turistický ruch, pomáháme rekonstruovat místní charakteristickou architekturu nebo se podílíme na významných kulturních a společenských akcích, které mají přesah i mimo náš region“, říká ředitel pivovaru Radegast Ivo Kaňák.

Záštitu nad výstavou převzali ministr zemědělství Miroslav Toman, ministr kultury Lubomír Zaorálek, hejtmán Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák a primátor statutárního města Ostravy Tomáš Macura.

HISTORIE OBJEKTU

Obě haly vznikly v roce 1926 jako součást měděné

hutě vítkovické průmyslové oblasti. Severní hala sloužila jako sklad sypaných materiálů a v jižní, delší hale bylo umístěno dvanáct obrovských betonových van pro loužení vypražených kyzových výpalků. Objekty dostaly přímý zásah při bombardování Ostravy na sklonku 2. světové války, ale válečná výroba mědi byla rychle obnovena. Při loužírně byl zbudován také protiletectký kryt. V 60. letech 20. století přestala měděná huť plnit svou ekonomickou funkci v rámci vítkovické průmyslové výroby a areál byl transformován pro aktuálnější potřeby. Z loužírny se stává veronikárna, hala, ve které se opravují veroniky, pojízdné míšiče feromanganu. Po ukončení výroby v Dolní oblasti se z hal stávají definitivně skladové prostory, které jsou později určeny k demolicí. Severní, skladová hala dosud ožívala vždy jednou za rok, kdy se z ní během festivalu Colours of Ostrava stává Radegast Pub.

Projekt Depozitárně-expoziční objekt Národního zemědělského muzea v Ostravě, díky němuž vznikla nová pobočka a zlepšily se podmínky pro uchování sbírkových předmětů, byl hrazen z prostředků IROP a Ministerstvem zemědělství, zřizovatelem Národního zemědělského muzea.

VE SVĚTĚ NARŮSTÁ VÝMĚRA I PRODUKCE SÓJI

TEXT | FOTO HANA HONSOVÁ, ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Sója je čtvrtou nejrozšířenější plodinou na světě a po palmě olejné druhou nejvýznamnější olejninou. Světová produkce sóji se v pěstitelské sezóně 2020/2021 odhaduje na více než 370 miliónů tun. To představuje devítiprocentní navýšení v porovnání se sklizní předešlého roku, kdy se na světě sklídilo téměř 337 miliónů tun sójových bobů. Ve světě má výměra sóji stoupající tendenci. Výjimku představovala předešlá sezóna, kdy došlo k mírnému snížení plochy sóji i produkce. Důvodem byl celní konflikt mezi USA a Čínou.

SOUČASNÁ SEZÓNA

Podle informace Ing. Přemysla Štrance, Ph.D., se na polních dnech Sója 2020 v současné sezóně sója z celosvětového hlediska pěstuje na téměř 127 miliónech hektarů, což představuje meziroční navýšení. Největší produkce sójových bobů se v pěstitelském roce 2020/2021 předpokládá v Brazílii (131 mil. tun), USA (120 mil. tun) a v Argentině (54 mil. tun). Brazílie pravděpodobně už potřetí obhájí pozici největšího světového producenta a exportéra sóji. Z olejnatých plodin se pro sezónu 2020/2021 ve světě v srpnu odhadoval již zmíněný nárůst produkce sóji na 370,4 miliónů tun. Řepka zaznamenává nepatrný pokles na 68,1 miliónů tun. Výraznější nárůst se předpokládá u slunečnice, z loňských 55 miliónů tun na letošních 55,8 miliónů

tun. K nárůstu dochází také u podzemnice olejné na 47 miliónů tun, zatímco bavlník zaznamenává propad na 43 miliónů tun. Letošní odhad produkce olejnatých semen dosahuje rekordních 610,7 miliónů tun.

Palma olejná by v současné sezóně mohla vyprodukovat rekordních zhruba 75 miliónů tun oleje. Ze sóji by se mohlo získat 59,9 miliónů tun oleje, z řepky 27,2 miliónů tun, ze slunečnice 21,3 miliónů tun. Celkem se předpokládá světová produkce olejů na úrovni 209,9 miliónů tun.

VYŠŠÍ ZÁJEM O SLUNEČNICI

V posledních letech stoupá zájem o kvalitnější slunečnicový olej, což má za následek trvalý růst produkce zejména na Ukrajině a v Rusku. Od roku 2011 rostla produkce slunečnicového oleje rychleji než u kteréhokoli jiného, přibližně o sedm procent ročně. Tento trend se v předešlé sezóně zvýšil dokonce na dvanáct procent. Stalo se tak v důsledku poklesu produkce palmového a řepkového oleje kvůli nepříznivým povětrnostním podmínkám a pěstitelskými rozhodnutími ovlivněnými obchodními potyčkami mezi USA a Čínou. Podle prognóz se očekává, že celosvětová poptávka po všech olejích zpomalí v reakci na ekonomický dopad pandemie, ale v celkových výsledcích přesto vzroste o dvě procenta.

OBCHOD S OLEJNINAMI

Pohyb cen olejnin v letošním roce zaznamenal turbulentní vývoj. Za silnou rozkolísanost může reakce na pandemii nového typu viru COVID-19. Nejprve se obchod s komoditami významně zpomalil, až téměř zastavil, což se projevilo nízkými výkupními cenami. Současně však řada zemědělců, zejména na jižní polokouli, otálela s prodejem z důvodu možné devalvace národních měn. V návaznosti na COVID-19 obchod s olejninami ovlivnila i cenová politika kolem ropy (zejména lehké), která v dubnu spadla na své dlouholeté minimum. Původní záměr však byl opačný. Většina zemí ve skupině OPEC se z důvodu udržení vyšší ceny dohodla snížit globální těžbu ropy o zhruba desetinu. Rusko, které toto snížení odmítlo,

vyprovokovalo Saudskou Arábii ke zvýšené těžbě, což se projevilo pádem trhu s ropou. V USA představuje bionafta důležitý trh pro pěstitele sóji, kterým zajišťuje odbyt přebytečného sójového oleje.

Po rozvolňování karanténních opatření v souvislosti s novým typem viru COVID-19 opět začal svět obchodovat a ceny většiny komodit letěly vzhůru. Obdobně na tom byly i olejnin, u nich v řadě případů cena vzrostla. Ceny sóji po několikaměsíčním propadu v květnu a červnu výrazně vzrostly.

DOHODA MEZI USA A ČÍNOU

Dlouhodobý dopad obchodní války a nově i COVIDu-19 způsobil, že se všichni účastníci trhu snaží vytvářet nové dodavatelské řetězce, které snižují závislost pouze na

jedné zemi. Za tímto účelem došlo k obrovskému množství investic do infrastruktury jak v Asii, tak třeba i v Brazílii. Mezi příklady těchto investic patří nové hlubší přístavy vyhovující větším plavidlům, železniční tratě, které obsluhují přístavy nebo sofistikovanější systémy skladování komodit. Globální obchod nejen se sójou by však mělo také ovlivnit uzavření dohody mezi Čínou a USA označované jako „Phase 1“ o nákupu většího množství amerických zemědělských produktů. Účastníci dohody projeví zájem o vývoz více amerických zemědělských produktů do Číny, ale bližší specifikace není jasná.

V roce 2020 se Čína zavázala odebrat z USA zemědělské produkty v hodnotě 40 miliard USD, což bude v souvislosti s jejich sníženou spotřebou v důsledku s pandemie COVIDu-19 velmi náročné.

SITUACE V ČR A SR

V České republice sója představuje druhou nejrozšířenější luskovinou po hrachu. V posledních čtyřech ročnících, kromě loňska, se výměra sóji v ČR

pohybovala kolem patnácti tisíc hektarů. Nejvíce na našem území sója prospívá v oblasti severní Moravy. Sója vyprodukovaná v České republice má řadu předností pro využití v potravinářství, krmivářství i v dalších oblastech. Především není geneticky upravená. Sójové boby nejsou poškozené přepravou přes oceán, tudíž jsou zdravější a kvalitnější.

Nejvíce sóji se v ČR pěstovalo v letech 2017 a 2018, přes patnáct tisíc hektarů. Loni u nás výměra sóji v důsledku nízkých výnosů předešlé sezóny klesla nad dvanáct tisíc hektarů, ale dosáhlo se dobrého výnosu 2,27 t/ha. Poslední rok zaznamenal zvýšený zájem našich pěstitelů o sóju, kterou vyseli na ploše větší než čtrnáct tisíc hektarů.

K značnému nárůstu pěstování sóji docházelo v posledních letech na Slovensku. V roce 2017 sója na slovenských polích zaujímala skoro 44 tisíc hektarů a v následujících letech se její výměra neustále zvyšovala až na letošních téměř 52 tisíc hektarů. Slovenští pěstitelé sóji dosahují vyšších výnosů než čeští. Plochy a výnosy sóji v ČR a v SR jsou uvedeny v tabulkách 1 a 2.

VÝZNAMNÁ PLODINA

Ing. Štranc připomněl, že by se naši pěstitelé měli soustředit na produkci osiv raných odrůd sóji pro střední, východní a poněkud severnější část Evropy, protože v příznivých oblastech ČR při vhodné agrotechnice tyto odrůdy dosahují vysoké biologické hodnoty semen. Produkci sóji lze využít ve vlastním podniku v živočišné výrobě.

V letošním roce probíhalo zakládání porostů sóji na území ČR ve většině případů v agrotechnické lhůtě. Vzházení porostů záviselo na srážkách, značně nerovnoměrných i v rámci malých území. Účinnost použitých preemergentních herbicidů byla v závislosti na množství vláhy značně rozdílná.

Na jaře u nás panovalo sucho, ale v červnu zase přišly vydatné deště. Červnové srážky způsobily to, že na těžkých, silně slévacích a utužených půdách docházelo k vytěsnění vzduchu z půdního profilu. Řada plodin včetně sóji tak strádala nadbytkem vody. Na středně těžkých a lehčích půdách se naopak stav porostů většinou výrazně zlepšil. Rozložení srážek v letošním srpnu bylo velmi nevyrovnané, a to i na poměrně malých územích. Stejně jako loni pěstitelé letos zaznamenali velmi různou kvalitu porostů. Záleželo na tom, kde více pršelo. Se stálým nedostatkem vláhy se potýkaly jen severozápadní Čechy. V oblasti většího zastoupení sóji na severní Moravě měli zemědělci srážek nadbytek. Nejlépe u nás sója prospívala v Moravskoslezském kraji.

ODRŮDY A OŠEŘENÍ V POKUSECH

Po skončení přednášek následovala prohlídka polních pokusů s odborným výkladem Ing. Štrance. Informace k jednotlivým odrůdám a přípravkům doplňovali zástupci zúčastněných firem. V poloprovozních pokusech se ověřuje vhodnost vybraných odrůd pro pěstování v podmínkách České republiky.

Do poloprovozních pokusů se zařazují odrůdy sóji o různé ranosti. V poslední sezóně se porovnávalo osmnáct odrůd sóji. Jednalo o již zavedené odrůdy ES Navigator, Bettina, Antonia, Marquisa, ES Favor, ES Comandor, RGT Stumpa, Meridian, Aurelina,

Altona, Albenga a ES Mentor. Sortiment doplnily novinky Obelix, ES Compositor, ES Governor, Adelfia, ES Liberator a ES Tribor.

V dalších pokusech se porovnávaly herbicidní kombinace, z nichž však dosud není většina v ČR povolena. Nejhorší variantu představuje pěstování sóji bez ošetření proti plevelům.

Při pěstování sóji má zásadní význam preemergentní ošetření, které by pěstitelé nikdy neměli opomenout. Následný postemergentní zásah by měl posloužit jen jako opravný. V pokusech všechny porovnávané herbicidní kombinace zlepšovaly hustotu porostu sóji v porovnání s herbicidně neošetřenou kontrolní variantou.

KVĚTINŮV DEN NA ČESKÉ AKADEMII ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

TEXT | FOTO ČAZV

ČAZV ČESKÁ AKADEMIE
ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

Dne 2. 9. 2020 se konal již XI. ročník Mezioborového semináře mladých farmakologů a toxikologů Květinův den 2020 a to ve velkém sále Domu zemědělské osvěty, na půdě České akademie zemědělských věd. Program konference zahájil doc. MVDr. Pavel Suchý, Ph.D., předseda Odboru veterinárního lékařství ČAZV, který přivítal všechny návštěvníky konference a poděkoval za účast i v této problematické době spojené s epidemiologickou situací. Dále vystoupila Ing. Hana Urbancová, Ph.D., která poděkovala za možnost zapojení ČAZV jako spoluorganizátora této významné

konference.

Letošní ročník proběhl při příležitosti významného životního jubilea, 90. narozenin prof. RNDr. Jaroslava Květiny, DrSc., který obdržel od předsedy organizačního výboru konference a zároveň předsedy Odboru veterinárního lékařství ČAZV doc. MVDr. Pavla Suchého, Ph.D. a ředitelky ČAZV Ing. Hany Urbancové, Ph.D. plaketu ČAZV s poděkováním za přínos v oblasti veterinární medicíny.

Účastníci konference mohli během bohatého programu konference vyslechnout celkem 8 přednášek na nejrozličnější témata spojená s humánní i veterinární farmakologií a toxikologií, po kterých následovala bohatá diskuse všech zúčastněných. V průběhu celé konference probíhala také prezentace všech 11 vydávaných časopisů ČAZV, především pak časopisu Veterinární medicína, který je publikován již od roku 1956.

ČAZV gratuluje panu profesorovi Květinovi k jeho významnému životnímu jubileu a do dalších let mu přeje hlavně hodně zdraví, štěstí a neutuchajícího optimismu a humoru.

MEDAILONEK PROF. JAROSLAVA KVĚTINY

Prof. RNDr. Jaroslav Květina, DrSc. dr.h.c. FCM. se narodil 19. 5. 1930 v Račiněvsi na Podřipsku v učitelské rodině. V letech 1941-1949 absolvoval gymnázium v Praze-Michli. Po maturitě začal studovat farmacii na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy a po zrušení tohoto studia v Praze dostudoval a v roce 1953 promoval na Masarykově univerzitě v Brně. Již v průběhu pražského studia se snažil proniknout do experimentální vědy, v Purkyňově ústavu na katedře farmakologie působil jako studentská vědecká síla a později jako pomocný asistent. Po promoci byl vybrán v konkurzním řízení na post vědeckého aspiranta na pražské lékařské fakultě, tehdejší „kádrovací“ manýry však vetovaly jakoukoliv jeho vědeckou perspektivu. Díky neodvolatelné absolventské umístěnce skončil ve zdravotnickém terénu na Ostravsku. Po půldruhém roce Květinův ostravský exil skončil zásluhou prof. MUDr. Vojtěcha Grossmanna, přednosty farmakologického ústavu na královéhradecké lékařské fakultě. Od té doby je Květinovo vysokoškolské a vědecké působení spojeno s tímto východočeským městem. Na tamní lékařské fakultě zastával nejprve funkci odborného asistenta, později docenta a po několika letech vedoucího katedry. V letech 1966-1969 působil v zahraničí, nejprve ve Farmakologickém institutu „Mario Negri“ v italském Miláně a následně jako „visiting professor“ na Lékařské fakultě Nihon univerzity v japonském Tokiu. V roce 1969 vznikla v Hradci Králové Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy. Květina je jejím uznávaným zakladatelem. Byl jejím prvním a po dvacet let působícím děkanem. Poté, co byl zvolen akademikem Československé akademie věd, se mu v roce 1985 podařilo založit a vybudovat akademický Ústav experimentální biofarmacie se sídlem v Hradci Králové. V čele této instituce stál až do roku 2007. Od vzniku brněnské Farmaceutické fakulty Veterinární a farmaceutické univerzity v roce 1992 byl po více než dvě desetiletí jejím externím profesorem a garantem výuky farmakologie a toxikologie. Ve svých devadesáti letech zůstává i nadále věren své experimentální

farmakologii a zkoumá jako člen Gastroenterologické kliniky hradecké Fakultní nemocnice. Prof. Květina je pokládán za tuzemského zakladatele srovnávací farmakokinetiky (studia přeměn léčiv v organismu). Zabývá se zejména problematikou a racionalizací přenosu experimentálních farmakologických dat do klinické praxe. K jedné z jeho nejvýznamnějších zásluh patří vytvoření koncepce klinické farmacie jako nového vědního a zdravotnicko-praktického oboru. Je tak uznávaným tvůrcem této specializace v celoevropském kontextu. Je autorem a spoluautorem více než 300 publikací, desítek monografií a vědecko-popularizačních statí, kterými výrazně ovlivnil rozvoj humánní i veterinární farmakologie. Kromě spontánních projevů úcty se profesoru Květinovi dostalo a dostává řada formálních vysokých ocenění, je čestným členem řady univerzitních a vědeckých institucí, nositelem mezinárodních medailí, laureátem Purkyňovy ceny jako jednoho z nejvyšších uznání v lékařských vědách.

IMPAKT FAKTORY ČASOPISŮ ČAZV

TEXT | FOTO ČAZV

Základním posláním České akademie zemědělských věd (dále ČAZV) je trvalé zvyšování vědecké úrovně výzkumné činnosti a úrovně vzdělávání v resortu zemědělství. Hlavním úkolem ČAZV je účinně přispívat k popularizaci vědeckých poznatků.

ČAZV je největším vydavatelem impaktovaných vědeckých zemědělských časopisů v České republice, díky kterým cíleně propaguje transfer výsledků výzkumu do praxe, což je jeden z hlavních cílů akademie daných Zřizovací listinou. ČAZV vydává celkem jedenáct vědeckých časopisů, z nichž devět má udělen impakt faktor (Web of Science, dále WoS). Časopisy jsou indexovány i v celé řadě dalších významných světových databázích (např. Scopus, Google Scholar, CrossRef).

Za odbornou a vědeckou kvalitu vydavatelské činnosti, odborný a vědecký rozvoj jednotlivých časopisů (získání impakt faktoru u neimpaktovaných časopisů,

udržení a zvyšování impakt faktoru časopisů, zvyšování kvality časopisů) či dodržování etického kodexu odpovídá nejen předseda předsednictva ČAZV prostřednictvím předsedy Vydavatelské rady, ale v první řadě jednotlivé redakční rady, v čele se jmenovanými editory.

V průběhu roku 2019 byla jmenována novou editorkou časopisu Czech Journal of Food Sciences (CJFS) prof. Ing. Kateřina Demnerová, CSc. Ke konci roku 2019 byli náměstky ministra zemědělství jmenováni noví editoři časopisu Research in Agricultural Engineering prof. Dr. Ing. František Kumhála a časopisu Journal of Forest Science prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc.

V červnu 2020 byly ve WoS zveřejněny nové hodnoty impakt faktorů (dále IF) vědeckých časopisů ČAZV. Vývoj IF je pro časopisy ČAZV stabilní, u části časopisů došlo k výraznému růstu jeho

hodnoty, u některých časopisů hodnoty IF mírně poklesly. Časopis Plant, Soil and Environment vedený prof. Vaňkem je dlouhodobě umístěn ve druhém kvartilu kategorie „Agronomy“ databáze WoS. (Tab. 1). Tabulka 2 dále zobrazuje vývoj pětiletého IF, který vyjadřuje pozitivní trend v nárůstu citovanosti časopisů.

„Děkuji editorům za jejich příkladnou práci v rámci vedení redakčních rad našich časopisů, díky kterým u mnohých časopisů spatřujeme pozitivní růst hodnoty impakt faktoru. Děkuji také všem koeditorům a členům redakčních rad za jejich vytrvalou práci pro časopisy a všem redaktorkám ČAZV za jejich kvalitní práci. Věřím, že společnými silami dospějeme k dalšímu zvýšení hodnoty impakt faktorů a umístění většího počtu našich časopisů v prvních dvou kvartilech. Zájem autorů publikovat v časopisech ČAZV neustále roste, počty článků zaslaných do redakce narůstají,

věřím, že tento trend bude pokračovat i nadále“, uvedla ředitelka ČAZV Ing. Hana Urbancová, Ph.D.

V současné době dochází na ČAZV díky aktivnímu jednání vydavatelské rady k řadě změn, které napomáhají jak k plnění legislativních opatření, tak ke zlepšení vydavatelské činnosti a redakční práce. V uplynulém roce byla například zavedena možnost registrace ORCID čísel autorů článků v redakčním systému a jejich zveřejnění u jména autora v online publikovaném článku. Velkým úspěchem v roce 2019 bylo zařazení časopisu Journal of Forest Science do Core Collection Web of Science v rámci databáze Emerging Sources Citation Index. Časopis je nyní ve sledování a čeká na přidělení Impakt faktoru. Své výsledky výzkumů můžete publikovat ve vědeckých časopisech ČAZV, které pokrývají širokou škálu zemědělských oborů. Neváhejte se podívat na webové stránky časopisů www.agriculturejournals.cz.

Tab. 1 – Vývoj impakt faktoru 1993-2019

Časopis	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Plant, Soil and Environment	0.000	–	0.008	0.170	0.214	0.168	0.192	0.256	0.237	0.333	0.276	0.275	–
Czech Journal of Animal Science	0.019	0.042	0.063	0.255	0.214	0.192	0.195	0.172	0.147	0.187	0.217	0.217	0.254
Veterinární medicína	0.076	0.088	0.250	0.162	0.213	0.231	0.220	0.188	0.348	0.204	0.608	0.790	0.621

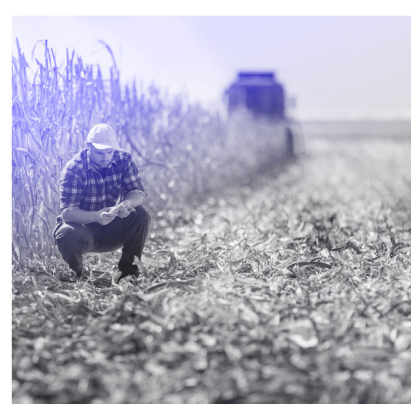
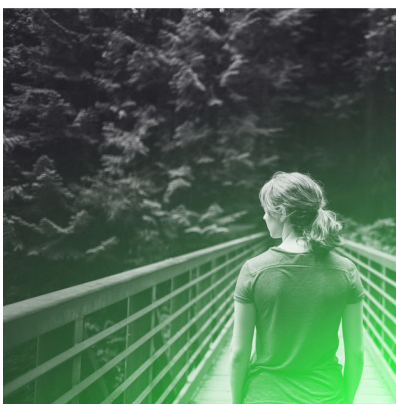
Časopis	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Q (WoS, 2019)
Agricultural Economics				0.716	–	–		0.325	0.442	0.482	0.789	0.706	1.0	1.106	Q3 Economics, Q4 Agric. Ec.
Czech Journal of Animal Science	0.421	0.633	0.735	1.008	1.190	1.079	0.922	0.871	1.183	0.809	0.741	0.955	1.008	0.835	Q3 Agric., Dairy & Anim.
Czech Journal of Food Sciences	0.387	0.448	0.472	0.602	0.413	0.522	0.685	0.741	0.675	0.728	0.787	0.868	0.846	0.932	Q4 Food Sc. & Tech.
Czech Journal of Gen. and Plant Breeding					0.594	0.532	0.385	0.486	0.364	0.476	0.532	0.467	0.652	0.8	Q4 Agron., Q4 Plant Sc.
Horticultural Science				0.600	0.533	0.477	0.786	0.920	0.586	0.436	0.566	0.5	0.623	0.925	Q3 Horticulture
Plant Protection Science									0.597	0.661	0.742	1.076	1.464	1.13	Q3 Agron., Q3 Plant Sc.
Plant, Soil and Environment	–	–	–	0.697	1.076	1.078	1.113	1.113	1.226	1.039	1.225	1.421	1.337	1.324	Q2 Agronomy
Soil and Water Research							0.333	0.615	0.659	0.580	0.934	0.882	1.21	0.982	Q4 Soil Sc., Q4 Water Res.
Veterinární medicína	0.624	0.645	0.659	0.644	0.594	0.748	0.679	0.756	0.639	0.560	0.489	0.434	0.636	0.588	Q3 Veterinary Sciences

Tab. 2 – Vývoj 5-Year Impact Factor

Časopis	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Agricultural Economics			0.310	0.378	0.477	0.751	0.643	0.842	1.209
Czech Journal of Animal Science	0.969	1.000	0.857	1.073	0.988	0.966	1.061	1.12	1.103
Czech Journal of Food Sciences	0.676	0.858	0.839	0.881	1.092	1.048	1.107	1.223	1.322
Czech Journal of Genetics and Plant Breeding	–	–	0.490	0.535	0.728	0.631	0.581	0.641	0.859
Horticultural Science	–	0.882	0.905	0.675	0.738	0.818	0.819	0.719	1.068
Plant Protection Science								1.272	1.361
Plant, Soil and Environment	1.040	1.207	1.279	1.407	1.272	1.463	1.53	1.591	1.724
Soil and Water Research	–	–	–	–	0.691	1.146	1.11	1.233	1.219
Veterinární medicína	0.890	0.893	0.874	0.818	0.921	0.878	0.764	0.877	0.749

VYBRALI JSME SI

VYBERTE SI TAKÉ

**STŘEDNÍ
ZEMĚDĚLSKOU
ŠKOLU**

PŘEHLED VŠECH ŠKOL A OBORŮ NAJDETE NA

ZEMEDELKASKOLA.CZ

